

Høringsuttalelse – Klimakur

NTL Sentralforvaltningen mener at klimaendringene i dag og framover er en av de største truslene vi står overfor. Det er grunnleggende viktig at Norge gjennomfører en offensiv klimapolitikk og oppfyller de målene som er satt. Dette er avgjørende for at Norges posisjoner i internasjonale klimaforhandlinger skal ha troverdighet. Målet om 30 prosent reduksjon innenlands er uansett bare et steg på veien til et langsiktig mål om et lavutslippssamfunn.

NTL Sentralforvaltningen mener Klimakur 2020 på mange områder gir et godt kunnskapsgrunnlag for de politiske valg som er nødvendige for å nå målet i klimaforliket om innenlands reduksjon i klimagassutslipp.

Vi savner en omtale av mulige effekter på biologisk mangfold som del av beslutningsgrunnlaget. Dette er samtidig viktig for å hindre at de løsninger som finnes på klimautfordringene forsterker presset på naturmangfoldet.

Utredningen viser at det er nødvendig å komme raskt i gang med å iverksette ytterligere tiltak og virkemidler for å få tilstrekkelig stor effekt i 2020. Dette gjelder blant annet innfasing av en rekke tiltak i bygg, transportsektoren, industrien, petroleumssektoren og for separasjon og deponering av CO₂. Samtidig vil mange tiltak ha betydelig effekt også etter 2020 og økende reduksjonspotensial over tid, på grunn av teknologiutvikling, bedre tilgjengelighet og/eller fallende kostnader.

I forhold til andre land skiller Norge seg ut ved at vi har små utslipp av klimagasser fra kraftproduksjon, men en stor olje- og gassvirksomhet som trekker utslippene opp. Disse blir erfaringsmessig ofte høyere enn det prognosene viser fordi produksjon forlenges. Den største andelen av klimautslippene kommer likevel fra transportsektoren.

I dag er petroleumssektoren, deler av industrisektoren og deler av energisektoren omfattet av EUs kvotedirektiv. Dette utgjør om lag 40 prosent av våre nasjonale utslipp. Luftfart og en større del av industrien skal inkluderes i 2012 og 2013, da vil i overkant av 50 prosent av utslippene bli omfattet av direktivet. For å unngå at reduserte innenlandske utslipp i kvotepliktig sektor bare føre til at utslipp flyttes innenfor EUs kvotesystem, må myndighetene slette en mengde kvoter som tilsvarer de utslippene en forventer å kutte ut over kvotepris. Det er også behov for å supplere kvotesystemet med andre virkemidler.

Klimakur 2020 utreder både sektorvise tiltak og virkemiddelanalyser og makroøkonomisk analyse. Disse sees også i sammenheng ved at det presenteres fire ulike virkemiddelmenyer, som rendyrkede ytterpunkter for å illustrere ulike måter å nå det nasjonale utslippsmålet på.

Meny 1 prioriterer lavest mulig samfunnsøkonomisk kostnad. En lik CO₂-avgift for alle utslipp innføres, og suppleres med andre virkemidler for å sikre at billige tiltak utløses. Dette medfører betydelig nedtrapping og flytting av utslippsintensiv industri.

Meny 2 legger til grunn en kombinasjon av regulering og støtte som utløser teknologiske tiltak. Dette blir dyrere enn meny 1, og i stor grad må hele samfunnet bære kostnadene framfor at forurensere betaler. Teknologisatsingen kan muliggjøre økte utslippsreduksjoner på sist.

Meny 3 bruker bare kvoter for kvotepliktig sektor som virkemiddel, dette gir kostnadseffektivitet i europeisk kvotesammenheng. De øvrige sektorene må ta størstedelen av utslippsreduksjonene, og bl.a. for transport går dette utover det anslåtte potensialet i 2020.

Meny 4 innebærer at kvoter kan suppleres med andre virkemidler, for eksempel en avtale mellom kvotepliktig sektor og staten der en forplikter seg til samlede utslippsreduksjoner, og det etableres et fond, jfr. NOx-fondet. Dermed kan næringer med dyre tiltak (bl.a. petroleumsnæringen) finansiere rimeligere tiltak andre steder i kvotepliktig sektor.

NTL Sentralforvaltningen mener at det ikke må legges for ensidig vekt på kostnadseffektivitet i kortsiktig og/eller snever forstand. Det er den globale utviklingen over tid som er viktig, og grunntiltakene må være økonomisk, politisk og teknologisk robuste både på kort og lengre sikt. Det overordnede målet må være at Norge oppfyller målene om reduksjon av klimagassutslipp dette tiåret med minst mulig negative bivirkninger for andre viktige samfunnsområder, som sysselsetting og bosettingsstruktur. Samtidig går det klart fram av Klimakur 2020 at det vil kreve store omstillinger for å nå klimamålene.

I denne sammenheng vil NTL Sentralforvaltningen særlig legge vekt på at tiltak som iverksettes ikke setter langsiktig bevaring av naturmangfoldet i fare. Bevaring av artsmangfold og leveområder er grunnleggende viktig – ikke minst for kommende generasjoner. Samtidig må perspektivet være at det trolig vil kreves ytterligere reduksjoner av klimagassutslipp i 2030 og senere, dette kan legge viktige føringer for valget av tiltak og gjennomføringsmåter.

Vi mener derfor hovedstrategien må være at økonomiske virkemidler som kvotesystem og CO₂-avgift suppleres med reguleringer og støtte som utløser teknologiske tiltak, samt strukturelle endringer som bl.a. overføring av transport fra veg og luft til bane og sjø. Avgiftsvirkemidlene må utformes på en slik måte at de både gir effektive utslippsreduksjoner i Norge, og ikke fører til vesentlig karbonlekkasje (dvs. at problemet bare flyttes ved at industri lokaliserer seg i land der de lokale avgiftene ikke reflekterer de globale kostnadene ved utslipp). Vi støtter etablering av avtaler og fond innenfor kvotepliktig sektor. Ulike finansieringsmodeller bør vurderes i denne sammenheng, inkludert erfaringene med NOx-fondet.

Satsing på teknologiutvikling som en viktig del av strategien for å redusere utslipp vil kunne gi læringseffekter og dermed økte utslippsreduksjoner også etter 2020. I tillegg vil utvikling av teknologi danne grunnlag for ny industriutvikling og eksport – både i form av produksjonsteknologi og som eksport av varer og tjenester. En stor del av næringsutviklingen globalt har i flere år vært relatert til slike tiltak, og miljøperspektivet vil trolig bare bli viktigere og viktigere i kommende tiår. Styrket og langsiktig satsning på miljøteknologi, forskning, utvikling og utnyttelse av fornybare energikilder, utfasing av fossilt råstoff som energikilde, utvikling av bærekraftige drivstoffalternativer og dyptgripende energieffektivisering vil være nødvendige elementer i en langsiktig og bærekraftig næringsstrategi for fremtidens Norge.

Med vennlig hilsen

NTL Sentralforvaltningen
Bjørn Halvorsen, leder